

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 20 oktober 2022 *

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2011/7/EU – Bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner – Indrivning hos en offentlig myndighet av fordringar som företag överlåtit till ett inkassobolag – Ersättning för borgenärens indrivningskostnader vid gäldenärens sena betalning – Artikel 6 – Fast minimibelopp på 40 euro – Transaktioner mellan företag och offentliga myndigheter – Artikel 4 – Förfarande för certifiering av varors eller tjänsters avtalsenlighet – Betalningsfrist – Artikel 2 led 8 – Begreppet förfallet belopp – Beaktande av mervärdesskatt vid beräkning av dröjsmålsränta”

I mål C-585/20,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 2 de Valladolid (Förvaltningsdomstolen på provinsnivå nr 2 i Valladolid, Spanien) genom beslut av den 22 september 2020, som inkom till domstolen den 5 november 2020, i målet

BFF Finance Iberia SAU

mot

Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden K. Jürimäe samt domarna M. Safjan, N. Piçarra (referent), N. Jääskinen och M. Gavalec,

generaladvokat: A. Rantos,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León, genom D. Vélez Berzosa och M.L. Vidueira Pérez, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: spanska.

- Spaniens regering, genom S. Jiménez García och M.J. Ruiz Sánchez, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom G. Gattinara, M. Jáuregui Gómez och P. Ondrůšek, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 28 april 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 2, 4.1, 6, 7.2 och 7.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EUT L 48, 2011, s. 1, och rättelse i EUT L 233, 2012, s. 3).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan BFF Finance Iberia SAU (nedan kallat BFF) och Gerencia regional de Salud de la Junta de Castilla y León (den regionala hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Castilla y León, Spanien) (nedan kallad regionförvaltningen) om BFF:s indrivning av fordringar mot denna förvaltning. Fordringarna avser ersättning för varor och tjänster som 21 företag har levererat till vårdcentraler knutna till nämnda förvaltning.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2011/7

- 3 I skälen 3, 9, 17–19, 23 och 26 i direktiv 2011/7 anges följande:
  - ”(3) Många betalningar vid handelstransaktioner mellan ekonomiska aktörer eller mellan ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter görs senare än vad som parterna enats om i avtalet eller i standardavtalsvillkoren. Trots att varorna och tjänsterna tillhandahållits betalas fakturorna för dem i många fall långt efter förfallodatum. Dessa sena betalningar inverkar negativt på företagens likviditet och komplicerar deras ekonomiska förvaltning. Det påverkar också deras konkurrenskraft och lönsamhet när borgenären behöver extern finansiering på grund av sena betalningar. ...
  - ...
  - (9) Detta direktiv bör reglera samtliga handelstransaktioner oberoende av om de sker mellan privata eller offentliga företag eller mellan företag och offentliga myndigheter, med beaktande av att offentliga myndigheter verkställer ett stort antal betalningar till företag. ...
  - ...

- (17) En gäldenärs betalning bör anses vara sen med avseende på möjligheten att utkräva ränta vid sen betalning när borgenären inte förfogar över det förfallna beloppet på förfallodagen, under förutsättning att borgenären fullgjort sina lagstadgade och avtalsenliga skyldigheter.
- (18) En faktura innebär början på en begäran om betalning och är en viktig handling i transaktionskedjan för tillhandahållande av varor och tjänster, bland annat för att bestämma betalningsfristen. ...
- (19) Borgenären måste få skäligen ersättning för sina indrivningskostnader till följd av sena betalningar för att motverka sena betalningar. Indrivningskostnaderna bör också omfatta indrivning av administrativa kostnader och ersättning för interna kostnader till följd av sena betalningar, för vilka detta direktiv bör fastställa ett minsta fast belopp som får kumuleras med räntan vid sen betalning. Syftet med ersättning i form av ett fast belopp bör vara att begränsa de administrativa och interna kostnaderna i samband med indrivning. ...

...

- (23) I regel har offentliga myndigheter mindre finansieringsproblem eftersom de har säkrare, mer förutsebara och mer kontinuerliga intäkter än företag. Dessutom kan många offentliga myndigheter få finansiering på bättre villkor än företag. Samtidigt är offentliga myndigheter inte lika beroende som företag av att bygga upp stabila affärsförbindelser för att uppnå sina mål. Offentliga myndigheters långa betalningstider och sena betalningar för varor och tjänster leder till omotiverade kostnader för företag. Det är därför lämpligt att särskilda bestämmelser införs för handelstransaktioner som rör tillhandahållande av varor eller tjänster från företag till offentliga myndigheter, i vilka särskilt betalningstider fastställs som i normalfallet inte överstiger 30 kalenderdagar, om inte annat uttryckligen fastställts i avtalet och under förutsättning av att det är objektivt motiverat mot bakgrund av avtalets särskilda karaktär eller inslag och inte i något fall överstiger 60 kalenderdagar.

...

- (26) För att inte äventyra uppnåendet av målet för detta direktiv bör medlemsstaterna säkerställa att den längsta tid som ett förfarande för godkännande eller kontroll kan pågå vid handelstransaktioner, som en allmän regel, inte överskrider 30 kalenderdagar. Trots detta bör ett kontrollförfarande kunna pågå längre än 30 kalenderdagar, exempelvis i fråga om särskilt komplexa avtal, när det uttryckligen fastställts i avtalsvillkoren eller i anbudshandlingar och om det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären.”

- 4 Artikel 1 i direktivet har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde” och i punkterna 1 och 2 i denna artikel föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagens, särskilt de små och medelstora företagens, konkurrenskraft.

2. Detta direktiv ska gälla alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner.”

- 5 Artikel 2 leden 1, 2, 4 och 8 i direktivet har följande lydelse:

”I detta direktiv avses med

- 1) *handelstransaktioner*: transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning,
  - 2) *offentlig myndighet*: varje upphandlande myndighet enligt definitionen i artikel 2.1 a i [Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (EUT L 134, 2004, s.1)] och i artikel 1.9 i [Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster (EUT L 134, 2004, s. 114)], oavsett upphandlingens föremål eller värde,
...
  - 4) *sen betalning*: betalning som inte skett inom den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning och där de villkor som fastställts i artikel 3.1 eller 4.1 har uppfyllts,
...
  - 8) *förfallet belopp*: det kapitalbelopp som skulle ha betalats inom den avtalsenliga eller lagstadgade betalningstiden, inbegripet tillämpliga skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning”.
- 6 Artikel 4 i direktiv 2011/7, med rubriken ”Transaktioner mellan företag och offentliga myndigheter”, innehåller följande bestämmelser:
- ”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären vid handelstransaktioner, där gäldenären är en offentlig myndighet, utan att det krävs en påminnelse har rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning vid utgången av den period som anges i punkterna 3, 4 eller 6, om följande villkor uppfylls:
- a) Borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter.
  - b) Borgenären har inte mottagit det förfallna beloppet i tid, under förutsättning att gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.
...
3. Medlemsstaterna ska säkerställa vid handelstransaktioner där gäldenären är en offentlig myndighet att
- a) betalningsperioden inte överskrider någon av följande tidsfrister:
... - iv) om ett förfarande för godkännande eller kontroll, genom vilket varornas eller tjänsternas överensstämmelse med avtalet ska konstateras, föreskrivs i lag eller i avtalet och om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning tidigare eller den dag då godkännandet eller kontrollen sker, 30 kalenderdagar efter den dagen,
...

4. Medlemsstaterna får förlänga de tidsgränser som avses i punkt 3 a så att de uppgår till högst 60 kalenderdagar för:

- a) varje offentlig myndighet som bedriver ekonomisk verksamhet av industriell eller kommersiell natur genom att erbjuda varor eller tjänster på marknaden och som, i sin egenskap av offentligt företag, omfattas av de insynskrav som fastställs i kommissionens direktiv 2006/111/EG av den 16 november 2006 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet [EUT L 318, 2006, s. 17)],
- b) offentliga organ som tillhandahåller hälso- och sjukvård och som är vederbörligen erkända för det ändamålet.

Om en medlemsstat beslutar att förlänga tidsfristerna i enlighet med denna punkt ska den överlämna en rapport om en sådan förlängning till kommissionen senast den 16 mars 2018.

...

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att det förfarande för godkännande eller kontroll som avses i punkt 3 a iv inte pågår längre än 30 kalenderdagar från dagen för mottagande av varorna eller tjänsterna, om inte annat uttryckligen fastställts i avtalet och i eventuella anbudshandlingar och under förutsättning att det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären i den mening som avses i artikel 7.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att den betalningsperiod som fastställs i avtalet inte överstiger de tidsgränser som anges i punkt 3, om inte annat uttryckligen överenskommit i avtalet och under förutsättning att det objektivt sett är motiverat mot bakgrund av avtalets särskilda karaktär eller inslag och att betalningstiden under inga omständigheter överstiger 60 kalenderdagar.”

7 I artikel 6 i direktiv 2011/7, med rubriken ”Ersättning för indrivningskostnader”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner i enlighet med artikel 3 eller 4, har rätt till minst ett fast belopp om 40 [euro] av gäldenären.

2. Medlemsstaterna ska se till att det fasta belopp som avses i punkt 1 är betalbart utan att det krävs en påminnelse och som ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader.

3. Borgenären ska ha rätt att utöver det fasta belopp som anges i punkt 1 få skälig ersättning från gäldenären för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning. Detta kan omfatta bland annat kostnader som uppkommit på grund av att en jurist eller en indrivningsbyrå anlitas.”

8 Artikel 7 i direktivet har rubriken ”Oskäliga avtalsvillkor och bruk”. I punkterna 1–3 i den artikeln föreskrivs följande:

”1. ...

När det fastställs om ett avtalsvillkor eller ett bruk är grovt oskäligt mot borgenären, på ett sätt som avses i första stycket, ska alla omständigheter i fallet beaktas, inklusive:

...

c) om gäldenären har något objektivt skäl för att avvika ... från det fasta belopp som avses i artikel 6.1.

...

3. Vid tillämpning av punkt 1 ska ett avtalsvillkor eller ett bruk om att ersättning för indrivningskostnader i enlighet med artikel 6 inte får tas ut presumeras vara grovt oskäligt.”

Direktiv 2006/112/EG

9 Artikel 220 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 2006, s. 1), i dess lydelse enligt rådets direktiv 2010/45/EU (EUT L 189, 2010, s. 1), lyder enligt följande:

”Varje beskattningsbar person ska se till att en faktura i följande fall utfärdas antingen av honom själv eller av förvärvaren eller, i hans namn och för hans räkning, av en tredje person:

1) För leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster som han gjort till en annan beskattningsbar person eller till en icke beskattningsbar juridisk person.

...”

10 Artikel 226 i direktivet har följande lydelse:

”Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i detta direktiv skall endast följande uppgifter vara obligatoriska för mervärdesskatteändamål på fakturor som utfärdas i enlighet med artiklarna 220 och 221:

...

10) Den mervärdesskatt som skall betalas, såvida inte en särskild ordning tillämpas för vilken detta direktiv utesluter en sådan uppgift.

...”

Spansk rätt

11 I artikel 8.1 i Ley 3/2004, por la que se establecen medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales (lag 3/2004 om åtgärder för att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner), av den 29 december 2004 (BOE nr 314 av den 30 december 2004, s. 42334), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad lag nr 3/2004), föreskrivs följande:

”När gäldenären är i dröjsmål med betalningen ska borgenären ha rätt att av gäldenären kräva ett fast belopp på 40 euro, som under alla omständigheter och utan uttrycklig begäran ska läggas till skulden.

Vidare ska borgenären ha rätt att av gäldenären kräva en ersättning för alla vederbörligen styrkta indrivningskostnader som har uppkommit på grund av gäldenärens dröjsmål med betalningen och som överstiger det belopp som anges i föregående stycke.”

- 12 Följande föreskrivs i artikel 198.4 i Ley 9/2017, de Contratos del Sector Público, por la que se transponen al ordenamiento jurídico español las Directivas del Parlamento Europeo y del Consejo 2014/23/EU y 2014/24/EU, de 26 de febrero de 2014 (lag 9/2017 om offentlig upphandling, genom vilken Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU och 2014/24/EU av den 26 februari 2014 införlivas med den spanska rättsordningen), av den 8 november 2017 (BOE nr 272 av den 9 november 2017, s. 107714) (nedan kallad lag 9/2017):

”Förvaltningen är skyldig att betala priset inom 30 dagar från dagen för godkännande av lägesrapporter eller handlingar som styrker att de levererade varorna eller tillhandahållna tjänsterna överensstämmer med avtalet, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 210.4, och ska vid dröjsmål, efter utgången av nämnda frist på 30 dagar, vara skyldig att till sin avtalspart utge dröjsmålsränta och ersättning för indrivningskostnader i enlighet med vad som föreskrivs i lag 3/2004 ... För att räntan ska börja löpa måste avtalsparten ha uppfyllt skyldigheten att uppvisa fakturan för behörig administrativ registreringsenhet, i enlighet med de villkor som föreskrivs i gällande lagstiftning om elektronisk fakturering, med uppfyllande av formkraven och inom 30 dagar från den dag då varorna faktiskt levererades eller tjänsterna tillhandahölls.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 13 BFF är ett bolag bildat enligt spansk rätt som bedriver inkassoverksamhet. Det har övertagit fordringar från 21 företag avseende betalning för varor och tjänster som under perioden 2014–2017 levererats till vårdcentraler anslutna till regionförvaltningen.
- 14 Den 31 maj 2019 krävde BFF att förvaltningen skulle betala kapitalbelopp jämte dröjsmålsränta samt ett belopp på 40 euro för indrivningskostnader för var och en av de obetalda fakturorna, i enlighet med artikel 8 i lag 3/2004.
- 15 Då regionförvaltningen inte efterkom detta krav skickade BFF först en påminnelse till regionförvaltningen och väckte därefter talan vid Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid (Förvaltningsdomstolen på provinsnivå nr 2 i Valladolid, Spanien), det vill säga den hänskjutande domstolen. BFF yrkade att regionförvaltningen skulle förpliktas att till BFF utge bland annat ett kapitalbelopp på 51 610,67 euro jämte dröjsmålsränta, 40 euro för indrivningskostnader för var och en av de obetalda fakturorna, samt ett belopp på 43 626,79 euro i lagstadgad ränta.
- 16 Den hänskjutande domstolen vill först och främst få klarhet i om artikel 6 i direktiv 2011/7, i en situation där det framställs ett betalningskrav som omfattar flera fakturor som inte har betalats i tid, ska tolkas så, att det fasta belopp på 40 euro som ska betalas enligt denna bestämmelse gäller per faktura eller per betalningskrav.
- 17 Den hänskjutande domstolen vill vidare få klarhet i huruvida en nationell bestämmelse i vilken det, för samtliga typfall och samtliga avtalstyper, föreskrivs en betalningstid på 60 dagar, bestående av en inledande period på 30 dagar för godkännande av de varor och tjänster som avtalen gäller och därefter ytterligare 30 dagar för betalningen, är förenlig med direktiv 2011/7.

- 18 Slutligen anser den hänskjutande domstolen att det är nödvändigt att fastställa huruvida artikel 2 led 8 i direktiv 2011/7 gör det möjligt att vid beräkningen av räntan vid sen betalning beakta det mervärdesskattebelopp som anges på den faktura som inte betalats i tid av gäldenären, även om den beskattningsbara borgenären ännu inte har betalat in detta belopp till statskassan vid tiden för dröjsmålet.
- 19 Mot denna bakgrund beslutade Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 de Valladolid (Förvaltningsdomstolen på provinsnivå nr 2 i Valladolid) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”Mot bakgrund av artiklarna 4.1, 6, 7.2 och 7.3 i [direktiv 2011/7]:
- 1) Ska artikel 6 i direktiv 2011/7 tolkas så, att beloppet på 40 euro under alla omständigheter ska betalas för varje faktura förutsatt att borgenären har valt att särskilja fakturorna vid framställandet av krav till myndigheter och förvaltningsdomstolar eller rör det sig under alla omständigheter om 40 euro per faktura även om kraven har framförts tillsammans och på ett allmänt hållet sätt?
  - 2) Vilken tolkning ska göras av artikel 198.4 i lag 9/2017 [som föreskriver] en betalningsfrist på 60 dagar för samtliga typfall och samtliga avtalstyper, varav en inledande period på 30 dagar för godkännande och 30 ytterligare dagar för betalningen, mot bakgrund av skäl 23 i direktivet ...?
  - 3) Hur ska artikel 2 i direktiv 2011/7 tolkas? Ska direktivet tolkas så, att beräkningsgrunden för den dröjsmålsränta som föreskrivs i detta direktiv kan omfatta den mervärdesskatt som utgår på den prestation som utförts och vars belopp ingår i den aktuella fakturan? Eller är det nödvändigt att göra en åtskillnad beroende på den tidpunkt då leverantören betalar in mervärdesskatten till skattemyndigheten?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande anmärkningar

- 20 Det ska inledningsvis fastställas huruvida det materiella tillämpningsområdet för direktiv 2011/7 omfattar en situation där ett inkassobolag, efter att ha övertagit fordringar mot en offentlig myndighet som inte betalat sina skulder till överlåtande företag p, i domstol yrkar att myndigheten ska förpliktas att betala dessa skulder.
- 21 Det ska i detta hänseende erinras dels om att direktiv 2011/7, enligt dess artikel 1.2, ska gälla alla betalningar som görs som ersättning vid ”handelstransaktioner”, dels att detta begrepp i artikel 2 led 1 i detta direktiv ges den vida definitionen ”transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning”.
- 22 För att en transaktion ska kunna kvalificeras som handelstransaktion i den mening som avses i sistnämnda bestämmelse måste den således uppfylla två villkor. För det första ska transaktionen genomföras antingen mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter. För det andra ska den leda till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning (dom av den 13 januari 2022, *New Media Development & Hotel Services*, C-327/20, EU:C:2022:23, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

- 23 I förevarande fall avser fordringarna ersättning som inte betalats i tid av regionförvaltningen – en ”offentlig myndighet” i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2011/7 – för de överlåtande företagens tillhandahållande av varor och tjänster. Följaktligen avser fordringarna ”handelstransaktioner” i den mening som avses i artikel 2 led 1 i direktivet.
- 24 Överlåtelsen av dessa fordringar och av samtliga därtill knutna rättigheter till ett inkassobolag – som en borgenär enligt vad som uttryckligen anges i artikel 6.3 i direktiv 2011/7 kan anlita när en gäldenär är i dröjsmål med betalningen – utgör, såsom generaladvokaten påpekade i punkt 16 i sitt förslag till avgörande, en förlängning av de ursprungliga handelstransaktionerna.
- 25 En sådan situation som den i det nationella målet omfattas således av det materiella tillämpningsområdet för direktiv 2011/7.

Den första frågan

- 26 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 6 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att det fasta minimibeloppet på 40 euro i ersättning till borgenären för indrivningskostnader till följd av gäldenärens sena betalning ska utges för varje handelstransaktion som inte har betalats i tid och som styrks av en faktura, även när flera fakturor är föremål för ett och samma krav mot en myndighet eller en och samma talan vid domstol. Den hänskjutande domstolen önskar även, om så är fallet, få klarhet i huruvida borgenären är skyldig att för varje obetald handelstransaktion lägga fram tillhörande faktura.
- 27 För det första ska det i detta hänseende erinras om att medlemsstaterna enligt artikel 6.1 i direktiv 2011/7 ska säkerställa att borgenären, om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner, har rätt till minst ett fast belopp om 40 euro av gäldenären som ersättning för indrivningskostnader. I artikel 6.2 åläggs medlemsstaterna att se till dels att gäldenären automatiskt är skyldig att erlagga detta fasta minimibelopp, även om inte någon påminnelse riktats till gäldenären, dels att beloppet fungerar som en ersättning för borgenärens indrivningskostnader. Enligt artikel 6.3 har borgenären rätt att utöver det fasta minimibeloppet på 40 euro få skälig ersättning från gäldenären för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning.
- 28 Begreppet ”sen betalning” i artikel 6.1 och 6.3 i direktiv 2011/7, som utgör grunden för såväl rätten till ränta som rätten till ett fast minimibelopp på 40 euro, definieras i artikel 2 led 4 i direktivet som betalning som inte sker inom den avtalsenliga eller lagstadgade fristen. Eftersom direktivet enligt artikel 1.2 omfattar ”alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner” är begreppet ”sen betalning”, såsom generaladvokaten framhöll i punkt 28 i sitt förslag till avgörande, tillämpligt på varje enskild handelstransaktion.
- 29 I direktiv 2011/7 fastställs således ett samband mellan det fasta minimibelopp som föreskrivs i artikel 6.1 och varje handelstransaktion som inte har betalats senast på förfallodagen och som styrks av en faktura eller en likvärdig begäran om betalning. Domstolen finner nämligen, såsom anges i skäl 18 i direktivet, att en faktura är likvärdig med ett betalningskrav. Domstolen finner nämligen att en faktura, såsom anges i skäl 18 i direktivet, ligger till grund för en begäran om betalning och är en viktig handling i handelstransaktionskedjan, bland annat för att bestämma betalningsfristen.

- 30 För det andra ska det understrykas att villkoren för att kunna kräva betalning av det fasta minimibeloppet på 40 euro fastställs i artikel 6.1 i direktiv 2011/7 med hänvisning – när det gäller handelstransaktioner mellan företag och offentliga myndigheter – till villkoren för att kunna kräva betalning av ränta vid sen betalning, vilka anges i artikel 4 i direktivet.
- 31 Enligt artikel 4.1 ska medlemsstaterna säkerställa att en borgenär, som har fullgjort sina skyldigheter och inte mottagit det förfallna beloppet i tid, vid handelstransaktioner, utan att det krävs en påminnelse, har rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning vid utgången av den period som anges i punkterna 3, 4 eller 6, förutom om inte gäldenären är ansvarig för dröjsmålet (dom av den 16 februari 2017, IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, punkt 27).
- 32 Det framgår av detta att rätten att kräva lagstadgad ränta vid sen betalning och rätten till det fasta minimibelopp som föreskrivs i artikel 6.1 i direktiv 2011/7 genereras av en ”sen betalning” i den mening som avses i artikel 2 led 4 i direktivet, och att de således är kopplade till ”handelstransaktioner” sedda var för sig. Vidare konstaterar domstolen att denna lagstadgade ränta, precis som det fasta beloppet, blir automatiskt utkrävbar när den betalningsfrist som föreskrivs i artikel 4.3, 4.4 eller 4.6 i direktiv 2011/7 löpt ut, under förutsättning att villkoren i artikel 4.1 är uppfyllda. I skäl 17 i direktivet anges, på denna punkt, att ”[e]n gäldenärs betalning bör anses vara sen med avseende på möjligheten att utkräva ränta vid sen betalning när borgenären inte förfogar över det förfallna beloppet på förfallodagen, under förutsättning att borgenären fullgjort sina lagstadgade och avtalsenliga skyldigheter.”
- 33 Det finns ingenting i lydelsen av artikel 4.1 i direktiv 2011/7 som tyder på att borgenärens val att till en och samma gäldenär rikta ett enda betalningskrav som omfattar flera fakturor som inte betalats senast på förfallodagen, kan ändra de villkor för att kräva lagstadgad ränta vid sen betalning som föreskrivs i denna bestämmelse, eller de villkor för att kräva det fasta minimibelopp på 40 euro som föreskrivs i artikel 6.1 i direktivet. Tvärtom bygger den omständigheten att denna lagstadgade ränta och detta fasta belopp blir utkrävbara automatiskt, ”utan att det krävs en påminnelse”, på förutsättningen att borgenärens val vad gäller formerna för indrivning av utestående fordringar saknar relevans för frågan om skyldigheten att betala såväl den lagstadgade räntan som det fasta beloppet.
- 34 Det framgår således av en bokstavlig och kontextuell tolkning av denna bestämmelse att en borgenär som har fullgjort sina skyldigheter har rätt till det fasta minimibeloppet på 40 euro, som ersättning för indrivningskostnader, för varje på förfallodagen utebliven betalning för en handelstransaktion, som styrks av en faktura eller en likvärdig begäran om betalning, förutom om inte gäldenären är ansvarig för dröjsmålet.
- 35 För det tredje finner domstolen att denna tolkning av artikel 6 i direktiv 2011/7 bekräftas av direktivets syfte. Enligt direktivets artikel 1.1, jämförd med skäl 3, syftar direktivet till att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner på grund av att dessa sena betalningar inverkar negativt på företagens likviditet samt på deras konkurrenskraft och lönsamhet.
- 36 Syftet med direktiv 2011/7 är således inte bara att motverka sena betalningar, genom att förhindra att sena betalningar blir ekonomiskt intressanta för gäldenären på grund av att denne i en sådan situation faktureras låga eller inga räntor över huvud taget, utan syftet är också att effektivt skydda borgenären mot sådana förseningar genom att tillförsäkra denne en så fullständig ersättning som möjligt för de indrivningskostnader som denne har haft (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 september 2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, punkterna 25 och 26 och där angiven rättspraxis). I skäl 19 i direktivet anges att

indrivningskostnaderna också bör omfatta indrivning av administrativa kostnader och ersättning för interna kostnader till följd av sena betalningar och att syftet med ersättning i form av ett fast belopp bör vara att begränsa de administrativa och interna kostnaderna i samband med indrivning.

- 37 Från detta perspektiv kan framställandet av ett enda betalningskrav som täcker flera handelstransaktioner som på förfallodagen inte har betalats och som vederbörligen styrks av fakturor eller likvärdiga begäranden om betalning, inte leda till en sänkning av det fasta minimibelopp som ska utges som ersättning för indrivningskostnader för varje försenad betalning. En sådan nedsättning skulle först och främst innebära att artikel 6 i direktivet förlorade sin ändamålsenliga verkan. Såsom konstaterats i föregående punkt är syftet med denna bestämmelse inte bara att motverka sena betalningar, utan även att garantera ”ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader”, och dessa kostnader tenderar att öka i proportion med antalet betalningar och de belopp som gäldenären inte betalar i tid. Vidare skulle en sådan nedsättning vara detsamma som att bevilja gäldenären ett undantag från regeln om borgenärens rätt till det fasta belopp som avses i artikel 6.1 i nämnda direktiv, utan något ”objektivt skäl” för att göra detta, vilket strider mot artikel 7.1 andra stycket c i samma direktiv. Denna nedsättning skulle slutligen innebära att gäldenären befriades från en del av den ekonomiska börda som följer av dennes skyldighet att för varje faktura som inte har betalats i tid utge det fasta belopp på 40 euro som föreskrivs i artikel 6.1.
- 38 Denna tolkning påverkas inte av den spanska regeringens argument som går ut på att borgenären, i och med att den ersättning som föreskrivs i artikel 6.3 i direktiv 2011/7 ska vara ”skälig”, inte kan åberopa denna artikel för att kräva ett fast minimibelopp på 40 euro för varje faktura som ingår i ett och samma betalningskrav, då detta skulle innebära att vederbörande beviljades en upprepad och orimligt hög ersättning för de kostnader som är förenade med det framställda kravet.
- 39 Domstolen konstaterar nämligen att den rätt till ”skälig” ersättning som föreskrivs i artikel 6.3 i direktiv 2011/7 ”för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning” avser indrivningskostnader, av vilket slag de än är, som överstiger det fasta minimibelopp på 40 euro som borgenären automatiskt har rätt till enligt artikel 6.1 i direktivet när ränta vid sen betalning kan utkrävas för en handelstransaktion, i enlighet med artikel 3 eller artikel 4 i direktivet. En sådan ersättning kan således inte täcka vare sig den del av dessa kostnader som redan ersätts genom det fasta minimibeloppet på 40 euro eller kostnader som framstår som orimligt höga med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 september 2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, punkterna 22 och 30).
- 40 Artikel 6.3 i direktiv 2011/7 kan således inte åberopas för att begränsa borgenärens rätt att erhålla det fasta belopp som föreskrivs i artikel 6.1 i direktivet. Det är däremot möjligt att – med de begränsningar som angetts i föregående punkt – beakta den omständigheten att ett och samma betalningskrav omfattar flera handelstransaktioner för vilka gäldenären på förfallodagen ännu inte erlagt betalning till borgenären vid bedömningen av huruvida ersättningen för övriga indrivningskostnader som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning är skälig.
- 41 Domstolen finner att det, under dessa omständigheter, inte innebär en bestraffning för gäldenären att tolka artikel 6 i direktiv 2011/7 så att det fasta minimibeloppet ska utges för varje handelstransaktion som på förfallodagen inte har betalats och som styrks av en faktura, även när

flera fakturor är föremål för ett och samma betalningskrav mot en myndighet eller en och samma talan vid domstol. Det måste dock framgå av betalningskravet vilken faktura som motsvarar vilken av de ifrågavarande icke betalda handelstransaktionerna.

- 42 Med hänsyn till det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 6 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att det fasta minimibeloppet på 40 euro i ersättning till borgenären för indrivningskostnader till följd av gäldenärens sena betalning ska utges för varje handelstransaktion som på förfalldagen inte har betalats och som styrks av en faktura, även när flera fakturor är föremål för ett och samma betalningskrav mot en myndighet eller en och samma talan vid domstol.

Den andra frågan

- 43 Med beaktande av att EU-domstolen saknar behörighet att inom ramen för förfarandet enligt artikel 267 FEUF tolka bestämmelser i nationella lagar eller andra författningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juni 2020, Prokuratura Rejonowa w Słupsku, C-634/18, EU:C:2020:455, punkt 18 och där angiven rättspraxis) får den hänskjutande domstolen anses ha ställt den andra tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida artikel 4.3–4.6 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning i vilken det rent allmänt för alla handelstransaktioner mellan företag och offentliga myndigheter föreskrivs en betalningsperiod på högst 60 kalenderdagar, bestående av en inledande period på 30 dagar för godkännande och kontroll av de levererade varornas eller de tillhandahållna tjänsternas överensstämmelse med avtalet, följd av ytterligare en period på 30 dagar för betalningen av det avtalade priset.
- 44 För det första ska det härvid erinras om att medlemsstaterna enligt artikel 4.3 a i direktiv 2011/7 vid handelstransaktioner där gäldenären är en offentlig myndighet ska säkerställa att betalningsperioden inte överskrider 30 kalenderdagar räknat från dagen för de faktiska omständigheter som räknas upp i bland annat led iv.
- 45 För det andra föreskrivs det i artikel 4.3 a iv i direktiv 2011/7 att "[o]m ett förfarande för godkännande eller kontroll, genom vilket varornas eller tjänsternas överensstämmelse med avtalet ska konstateras, föreskrivs i lag eller i avtalet och om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning tidigare eller den dag då godkännandet eller kontrollen sker" ska den maximala betalningsperioden på 30 kalenderdagar beräknas från och med dagen för detta godkännande eller denna kontroll.
- 46 Enligt artikel 4.5 i direktiv 2011/7, jämförd med skäl 26 i samma direktiv, ska medlemsstaterna se till att den maximala tiden för det förfarande för godkännande eller kontroll som avses i artikel 4.3 a iv inte pågår längre än 30 kalenderdagar från dagen för mottagande av varorna eller tjänsterna, om inte annat uttryckligen fastställts i avtalet och i eventuella anbudshandlingar och under förutsättning att det inte är grovt oskäligt gentemot borgenären i den mening som avses i artikel 7 i direktiv 2011/7.
- 47 Det framgår således av dessa bestämmelser lästa tillsammans att direktiv 2011/7 inte behandlar förfarandet för godkännande eller kontroll som en del av handelstransaktionerna mellan offentliga myndigheter och företag. När detta förfarande "föreskrivs i lag eller i avtalet" får det pågå i högst 30 kalenderdagar, och denna frist får endast överskridas i undantagsfall, under de villkor som föreskrivs i artikel 4.5 i direktivet.

- 48 För det tredje framgår det av artikel 4.6 i direktiv 2011/7, jämförd med skäl 23 i samma direktiv, att det för att den allmänna betalningsfristen på 30 dagar ska kunna förlängas krävs att en sådan förlängning uttryckligen anges i avtalet och att den är objektivt motiverad mot bakgrund av avtalets särskilda karaktär eller inslag. En sådan förlängd frist får inte under några omständigheter överstiga 60 kalenderdagar.
- 49 När en offentlig myndighet bedriver ekonomisk verksamhet av industriell eller kommersiell natur genom att erbjuda varor eller tjänster eller när den tillhandahåller hälso- och sjukvård, har medlemsstaterna enligt artikel 4.4 första stycket a och b i direktivet möjlighet att förlänga betalningsfristen till högst 60 kalenderdagar.
- 50 Det följer således av artikel 4.3–4.6 i direktiv 2011/7 (såsom generaladvokaten påpekade i punkt 47 i sitt förslag till avgörande) att det endast är undantagsvis som en betalningsfrist som överskrider 30 kalenderdagar, och som kan uppgå till högst 60 kalenderdagar, får tillämpas på handelstransaktioner mellan företag och offentliga myndigheter och att så enbart får ske i vissa tydligt avgränsade situationer, bland annat de som uttryckligen avses i artikel 4.4 första stycket a och b (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 januari 2020, kommissionen/Italien (Bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner), C-122/18, EU:C:2020:41, punkt 44).
- 51 Denna bokstavliga och kontextuella tolkning av artikel 4 i direktiv 2011/7 bekräftas av de mål som eftersträvas med direktivet, bland annat att ålägga medlemsstaterna att införa strängare skyldigheter för offentliga myndigheter när det gäller deras transaktioner med företag. Det framgår nämligen av skälen 3, 9 och 23 i nämnda direktiv, att offentliga myndigheter – som utför ett betydande antal betalningar till företag – har säkrare, mer förutsebara och mer kontinuerliga intäkter än företag, kan få finansiering på bättre villkor än dessa och inte är lika beroende som företag av att bygga upp stabila affärsförbindelser för att uppnå sina mål. Dessutom medför långa betalningsfrister till förmån för dessa myndigheter, precis som sena betalningar, oberättigade kostnader för dessa företag, genom att deras likviditet försämras och deras finansiella förvaltning blir mer komplicerad, och de skadar även företagets konkurrenskraft och lönsamhet, eftersom dessa tvingas söka extern finansiering på grund av de sena betalningarna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 januari 2020, kommissionen/Italien (Bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner), C-122/18, EU:C:2020:41, punkterna 46 och 47).
- 52 Mot bakgrund av dessa omständigheter ska artikel 4 i direktiv 2011/7 tolkas så, att det endast är tillåtet för en medlemsstat att fastställa en betalningsfrist på upp till 60 kalenderdagar i transaktioner mellan företag och offentliga myndigheter på de villkor och inom de gränser som uppställs i denna artikel, vilka det erinras om ovan i punkterna 47–49.
- 53 Med hänsyn till det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 4.3–4.6 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning i vilken det rent allmänt för handelstransaktioner mellan företag och offentliga myndigheter föreskrivs en betalningsperiod på upp till 60 kalenderdagar, även när den består av en inledande period på 30 dagar för godkännande och kontroll av de levererade varornas eller de tillhandahållna tjänsternas överensstämmelse med avtalet, följt av ytterligare en period på 30 dagar för betalningen av det avtalade priset.

Den tredje frågan

- 54 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 2 led 8 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att frågan huruvida det mervärdesskattebelopp som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning ska anses ingå i det *förfallna beloppet*, så som det definieras i den bestämmelsen, beror på om den beskattningsbara borgenären redan har betalat in detta belopp till statskassan vid den tidpunkt då dröjsmålet med betalningen uppstår.
- 55 I artikel 2 led 8 i direktiv 2011/7 definieras *förfallet belopp* som ”det kapitalbelopp som skulle ha betalats inom den avtalsenliga eller lagstadgade betalningstiden, inbegripet tillämpliga skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning”.
- 56 Vad gäller en bokstavstolkning av artikel 2 led 8 i direktiv 2011/7 ska det påpekas att användningen av uttrycket ”inbegripet tillämpliga skatter” innebär att begreppet *förfallet belopp* nödvändigtvis måste inbegripa mervärdesskattebeloppet på en tillhandahållen vara eller tjänst. Vidare visar användningen av uttrycket ”som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning” att mervärdesskattebeloppet är det som nämns i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning oberoende av formerna för eller tidpunkten för den beskattningsbara personens inbetalning av mervärdesskatten till statskassan.
- 57 Av detta följer att begreppet *förfallet belopp* inte gör någon åtskillnad beroende på vilken dag den beskattningsbara personen fullgör sin skyldighet att till statskassan betala in mervärdesskatten för den levererade varan eller den tillhandahållna tjänsten, eller beroende på formerna för inbetalningen av detta belopp till statskassan.
- 58 Denna tolkning stöds av artikel 220 i direktiv 2006/112, som reglerar utfärdande av fakturor och ålägger beskattningsbara personer att se till att en faktura utfärdas för varor som levererats till eller tjänster som tillhandahållits andra beskattningsbara personer eller en icke beskattningsbar juridisk person. I artikel 226 i direktivet anges de uppgifter som det är obligatoriskt att ange på de fakturor som utfärdas, och där ingår det mervärdesskattebelopp som ska betalas. Dessa bestämmelser innebär således en skyldighet för den beskattningsbara personen att ange det mervärdesskattebelopp som ska betalas på den utfärdade fakturan, oberoende av formerna för eller tidpunkten för inbetalningen av mervärdesskatten till statskassan.
- 59 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den tredje frågan besvaras på följande sätt. Artikel 2 led 8 i direktiv 2011/7 ska tolkas så, att det mervärdesskattebelopp som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning ska anses ingå i det *förfallna beloppet*, så som det definieras i den bestämmelsen, oberoende av om den beskattningsbara borgenären redan har betalat in detta belopp till statskassan vid den tidpunkt då dröjsmålet med betalningen uppstår.

Rättegångskostnader

- 60 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i de nationella målen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) Artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner

ska tolkas så,

att det fasta minimibeloppet på 40 euro i ersättning till borgenären för indrivningskostnader till följd av gäldenärens sena betalning ska utges för varje handelstransaktion som på förfallodagen inte har betalats och som styrks av en faktura, även när flera fakturor är föremål för ett och samma betalningskrav till en myndighet eller en och samma talan vid domstol.

2) Artikel 4.3–4.6 i direktiv 2011/7

ska tolkas så,

att den utgör hinder för en nationell lagstiftning i vilken det rent allmänt för handelstransaktioner mellan företag och offentliga myndigheter föreskrivs en betalningsperiod på upp till 60 kalenderdagar, även när den består av en inledande period på 30 dagar för godkännande och kontroll av de levererade varornas eller de tillhandahållna tjänsternas överensstämmelse med avtalet, följd av ytterligare en period på 30 dagar för betalningen av det avtalade priset.

3) Artikel 2 led 8 i direktiv 2011/7

ska tolkas så,

att det mervärdesskattebelopp som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning ska anses ingå i det *förfallna beloppet*, så som det definieras i den bestämmelsen, oberoende av om den beskattningsbara borgenären redan har betalat in detta belopp till statskassan vid den tidpunkt då dröjsmålet med betalningen uppstår.

Underskrifter